



# NORGES DOMSTOLER

## Småkravsprosess



I småkravssaker fører gjerne partene saken selv uten å bruke advokat.

**Småkravsprosess er en enkel, rask og billig måte for å behandle tvister på. Denne siden gir en oversikt over hvilke saker som kan behandles etter reglene om småkravsprosess og hva som skjer i småkravssaker.**

### Hvilke saker er småkrav?

Småkrav er saker hvor tvistesummen (verdien på det man strides om) som er lavere enn kr 125 000,-.

Det er også en mulighet for at saker hvor tvistesummen er høyere enn kr 125 000,- kan behandles som småkrav. Da må imidlertid partene være enige i dette, samtidig som retten må finne det forsvarlig. Partene kan ikke avtale det motsatte, å velge bort småkravsprosess til fordel for allmennprosess (ordinær behandling av sivile saker) når tvistesummen er under kr 125 000,-.

Saker som ikke dreier seg om penger eller økonomiske verdier kan også behandles som småkrav. Dette forutsetter at partene er enige i dette og at domstolen synes det er forsvarlig.

### Hvilke saker er uaktuelle?

Det er enkelte saker som uansett ikke kan behandles som småkrav. Det gjelder for eksempel gruppessøksmål og foreldretvister. Saker som behandles etter andre lover enn tvisteloven er også unntatt. Dette gjelder saker etter skifteloven, tvangsfullbyrdelsesloven, skjønnsloven og jordskifteloven. I tillegg er det et unntak for saker som gjelder prinsipielle spørsmål, som kan legge føringer for lignende saker i framtiden.

### Slik går du fram

I småkravsprosessen skal det være en sammenheng mellom tvistens størrelse og ressursene man bruker på å løse den. Det er for eksempel mulig å føre saken selv, uten advokat (prosessfullmektig).

## Forliksrådet først

Først skal saken være behandlet av forliksrådet. Det finnes et forliksråd i hver kommune. [Les mer om behandling i forliksrådet.](#)

## Sende stevning

En dom fra forliksrådet kan bringes inn for tingretten ved stevning innen én måned. Med stevning menes det dokumentet man sender domstolen fordi man ønsker å starte en sivil sak. Begge partene i en tvist kan ta ut stevning.

Parter uten advokat (kalles prosessfullmektig i sivile saker) kan inngi stevning, tilsvarende og andre prosesskriv muntlig ved oppmøte i domstolen. Retten vil da sette opp prosesskrivet i et skriftlig dokument, [se tvisteloven § 12-1 på lovdata.no](#).

Twisteloven stiller krav til utformingen av en stevning. Stevningen skal gi grunnlag for en forsvarlig behandling av saken. Den faktiske og rettslige begrunnelsen må være slik at den som blir saksøkt (saksøkte) kan ta stilling til kravene og forberede saken. Stevningen må inneholde en nøyaktig påstand som viser det saksøkeren ønsker dom for. Med påstand menes det resultatet en part ønsker retten skal komme fram til for å konkludere i saken. [Lenke til twisteloven § 9-2 på lovdata.no](#).

Selvprosederende parter kan bruke et skjema for stevning og tilsvarende i saken. Med selvprosederende parter menes parter som ønsker å representere seg selv og dermed ikke bruke advokat. [Gå til skjema-mal for stevning og tilsvarende](#) (side med oversikt over skjema).

## Saksøktes tilsvarende

Etter at stevningen er kommet inn til retten, undersøker dommeren om den oppfyller kravene i loven. Hvis det ikke er tilfelle, så avvises saken. Hvis stevningen er i tråd med kravene som stilles, så blir den sendt til den som er saksøkt. Saksøkte får en frist til å besvare den, vanligvis tre uker. Hvis saksøkte ikke godtar de krav saksøkeren har kommet med, må saksøkte gi uttrykk for dette i svaret. Dette kalles tilsvarende. Dersom saksøkte ikke har advokat, kan han eller hun komme med et muntlig tilsvarende ved å møte personlig i domstolen. I likhet med stevningen, så bør også tilsvaret avsluttes med en påstand. Dersom saksøkte ikke kommer med tilsvarende innen fristen, kan saksøkeren ha krav på at retten avsier dom i samsvar med hans påstand. Dette kalles fraværsdom.

## Saksforberedelse

Neste steg i saken er at retten foretar en saksforberedelse. Dette skjer vanligvis uten at partene deltar i et rettsmøte. Retten skal gi nødvendig veiledning, avklare hva som bør gjøres under saksforberedelsen og avklare om det kan være grunnlag for en en minnelig løsning (at partene selv med god vilje kan finne en løsning på konflikten uten rettens medvirkning).

## Sluttbehandling av saken

Selve sluttbehandlingen av saken skal foregå muntlig i et rettsmøte. Her får man anledning til å begrunne eget krav, redegjøre for bevisene og føre vitner. Rettsmøte til sluttbehandling i småkravsprosessen gjennomføres etter samme modell som i hovedforhandling i en sivil sak, men det er større adgang for retten til å forenkle behandlingen.

[Les mer om hovedforhandling i en sivil sak.](#)

Rettsmøtet kan også avholdes som fjernmøte, det vil si at en eller begge partene deltar på telefon eller videokonferanse. Rettsmøtet skal som hovedregel ikke vare mer enn én dag, vanligvis brukes bare en halv dag.. Partene plikter innen én uke før rettsmøtet å varsle om bevis og sende inn dokumentbevis som ikke tidligere er varslet eller innsendt.

[Les mer om rettsmøte for sluttbehandling av saken i twisteloven § 10-3 på lovdata.no](#).

Hvis det ikke oppnås en minnelig løsning i saken, skal den avsluttes ved dom innen tre måneder etter at stevningen ble inngitt. Ved muntlig behandling kan dommen avsies ved rettsmøtets avslutning ellers innen én uke etter at den er tatt opp til doms. Dommen vil kort forklare hva saken gjelder, gjengi påstander og påstandsgrunnlag og redegjøre for hvilke momenter retten har lagt avgjørende vekt på. Dersom dommen avsies ved rettsmøtets avslutning redegjør dommeren muntlig for hovedpunktene i begrunnelsen. Dommen meddeles partene innen én uke etter rettsmøtet.

## Sakskostnader

For å begrense størrelsen på sakskostnadene, kan hver part kun kreve 20 % av tvistesummen i sakskostnader. Likevel alltid minst kr 2 500 og aldri mer enn kr 25 000. For de grunnløse sakene kan man kreve de faktiske kostnadene man har hatt. [Se tvisteloven § 10-5 for alle detaljer.](#)

Saksøker må betale rettsgebyr før retten tar saken til behandling. Se [infoside om rettsgebyr](#).

## Anke

Der er samme mulighet til å anke en sak som er ført etter småkravsprosess, som ved saker som er ført som en sivil sak med hovedforhandling (rettssak). Men det er ikke mulig å føre en sak for lagmannsretten som småkrav. Det betyr at ankesaken blir da behandlet som en ordinær sak etter allmennprosess, med de følger det får for blant annet omfang og utgifter. Anke over dom kan ikke fremmes uten lagmannsrettens samtykke, se [tvisteloven § 29-13](#). Det lagmannsretten vurderer er sakens karakter, behovet partene har for en ny gjennomgang av saken, og om det er svakheter ved avgjørelsen eller saksbehandlingen i tingretten.

### Domstoladministrasjonen

Org.nr. 984 195 796

Personvern og informasjonskapsler

Nettstedkart

### Kontakt

Kontakt oss